

1. INTENZIVNÍ MEDICÍNA – DEFINICE, ORGANIZAČNÍ PROBLEMATIKA

Pavel Ševčík

1.1.	Definice	2
1.2.	Ekonomika intenzivní medicíny	2
1.3.	Pracoviště a personál	2
1.3.1.	Pracoviště intenzivní medicíny	2
1.3.2.	Personál PIM	3
1.3.3.	Přijímání nemocných na PIM	3
1.4.	Hodnocení závažnosti a prognózy kritických stavů	4

2. ETICKÉ ASPEKTY INTENZIVNÍ MEDICÍNY

Vladimír Černý

2.1.	Úvod	6
2.2.	Základní etické principy	6
2.3.	Kritický nemocný s nepříznivou prognózou	7

3. ZÁKLADNÍ VÝKONY K ZAJIŠTĚNÍ VITÁLNÍCH FUNKCÍ

Vladimír Černý, Pavel Ševčík

3.1.	Úvod	10
3.2.	Zajištění dýchacích cest	10
3.2.1.	Indikace a způsoby zajištění dýchacích cest ..	10
3.2.2.	Zajištění dýchacích cest bez pomůcek	10
3.2.3.	Zajištění dýchacích cest s pomůckami	10
3.2.4.	Praktické poznámky	13
3.3.	Zajištění přístupu do krevního oběhu	13
3.3.1.	Indikace a možnosti přístupů do oběhu	13
3.3.2.	Přístupy do periferního žilního systému	13
3.3.3.	Přístupy do centrálního žilního systému	14
3.3.4.	Intraoseální přístup	15
3.3.5.	Intratracheální přístup	16

4. ZÁKLADY MONITOROVÁNÍ V INTENZIVNÍ MEDICÍNĚ

Vladimír Černý, Jiří Vitovec

4.1.	Definice, význam a obecné cíle monitorování ..	18
4.2.	Monitorování respiračního systému	18
4.2.1.	Monitorování dechové frekvence	19
4.2.2.	Pulsní oxymetrie	19
4.2.3.	Kapnometrie a kapnografie	19
4.2.4.	Vyšetření krevních plynů a acidobazické rovnováhy	20
4.2.5.	Monitorování v průběhu umělé plicní ventilace	20
4.2.6.	Další monitorovací techniky mající vztah k respiračnímu systému	20
4.3.	Monitorování kardiovaskulárního systému ..	20
4.3.1.	Monitorování EKG křivky	20
4.3.2.	Hemodynamické monitorování	21
4.4.	Speciální monitorovací techniky	26
4.4.1.	Měření nitrolebního tlaku	26
4.4.2.	Jugulární oxymetrie	26
4.4.3.	Gastriká tonometrie	26

5. RESPIRAČNÍ INSUFICIENCE

Vladimír Černý, Pavel Ševčík, Jindřich Vomela

5.1.	Definice, dělení, terminologie	30
5.1.1.	Definice	30
5.1.2.	Dělení a terminologie respirační insuficience ..	30
5.2.	Patofyziologické poznámky	30
5.3.	Akutní syndrom dechové tísně (ARDS)	31
5.3.1.	Definice	31
5.3.2.	Etiopatogeneze	32
5.3.3.	Klinický obraz	32
5.3.4.	Terapie	33
5.3.5.	Prognóza	33
5.4.	Kritické astma	33
5.4.1.	Etiopatogeneze	33
5.4.2.	Klinické příznaky	34
5.4.3.	Vyšetření	34
5.4.4.	Diferenciální diagnóza	35
5.4.5.	Terapie	35
5.5.	Akutní exacerbace COPD	38
5.5.1.	Patofyziologie	38
5.5.2.	Klinické příznaky	38
5.5.3.	Vyšetření	38
5.5.4.	Terapie	39
5.5.5.	Prognóza	40
5.6.	Aspirační syndromy	40
5.6.1.	Etiopatogeneze	40
5.6.2.	Klinické projevy a vyšetření	42
5.6.3.	Terapie	43
5.7.	Pneumotorax	43
5.7.1.	Úvod	43
5.7.2.	Definice, rozdělení a etiopatogeneze	43
5.7.3.	Klinické příznaky a diagnóza	46
5.7.4.	Terapie	47

6. UMĚLÁ PLIČNÍ VENTILACE A KYSLÍKOVÁ TERAPIE

Pavel Dostál, Pavel Ševčík

6.1.	Definice umělé plicní ventilace	52
6.2.	Typy umělé plicní ventilace, ventilace pozitivním přetlakem	52
6.3.	Fyziologické důsledky ventilace pozitivním přetlakem	52
6.4.	Princip ventilace pozitivním přetlakem	52
6.5.	Cíle ventilační terapie	53
6.5.1.	Fyziologické cíle UPV	53
6.5.2.	Klinické cíle UPV	53
6.6.	Indikace umělé plicní ventilace – klinická kritéria	53
6.7.	Ventilační režimy	54
6.7.1.	Fáze dechového cyklu	54
6.7.2.	Klasifikace ventilačních režimů	54
6.8.	Positivní end-expirační tlak	57
6.9.	Komplikace a nežádoucí účinky umělé plicní ventilace	58
6.9.1.	Rozdělení	58
6.9.2.	Plicní nežádoucí účinky ventilace pozitivním přetlakem	58
6.9.3.	Mimoplicní nežádoucí účinky ventilace pozitivním přetlakem	58

6.10. Odvykání od ventilátoru	59	7.7.1. Etiopatogeneze	87
6.10.1. Obecné poznámky	59	7.7.2. Klinické příznaky	87
6.10.2. Klinická kritéria pro odvykání od ventilátoru	60	7.7.3. Diagnóza	87
6.10.3. Objektivní kritéria pro odvykání od ventilátoru	60	7.7.4. Terapie	87
6.10.4. Způsoby odvykání od ventilátoru	61	7.7.5. Prognóza	87
6.10.5. Extubace	61	7.8. Diskujících aneurysma aorty	88
6.11. Kyslíková terapie	61	7.8.1. Definice	88
6.11.1. Indikace kyslíkové terapie	61	7.8.2. Klinické příznaky	88
6.11.2. Požadavky na vybavení pro kyslíkovou terapii	62	7.8.3. Diagnóza	88
6.11.3. Typy pomůcek a přístrojů pro kyslíkovou terapii	62	7.8.4. Terapie	88
6.11.4. Rizika kyslíkové terapie	62	7.8.5. Prognóza	89

7. AKUTNÍ KARDIOVASKULÁRNÍ PROBLEMATIKA V INTENZIVNÍ MEDICÍNĚ

Jiří Vítovec, Jindřich Špínar, Jindřich Leypold,
Jiří Podlaha, Petr Roubal

7.1. Akutní koronární syndrom	66	8.1. Definice a rozdělení šokových stavů	92
7.1.1. Nestabilní angina pectoris	66	8.2. Patofyziologie šokových stavů	92
7.1.2. Akutní infarkt myokardu	66	8.2.1. Symptoadrenální reakce	92
7.2. Akutní srdeční selhání a plicní edém	72	8.2.2. Neuroendokrinní reakce	92
7.2.1. Rozdělení	72	8.2.3. Mediátory zánětu	92
7.2.2. Etiologie	73	8.2.4. Hemodynamické změny	93
7.2.3. Klinické příznaky	73	8.2.5. Změny v mikrocirkulaci	94
7.2.4. Pomocná vyšetření	74	8.2.6. Kyslíkový metabolismus	95
7.2.5. Terapie akutního srdečního selhání a edému plic	74	8.2.7. Organové změny	95
7.3. Kardiogenní šok	74	8.3. Klinické příznaky šoku	97
7.3.1. Definice	74	8.3.1. Hypovolemický šok	97
7.3.2. Etiologie	74	8.3.2. Kardiogenní šok	97
7.3.3. Patofyziologie	75	8.3.3. Obstruktivní šok	97
7.3.4. Klinický obraz	75	8.3.4. Sepsa a septický šok	97
7.3.5. Sledování a monitorování šoku	75	8.4. Vyšetřování nemocných v šoku	99
7.3.6. Terapie kardiogenního šoku	76	8.4.1. Kardiovaskulární vyšetřování	99
7.4. Hemodynamicky významné a maligní arytmie	77	8.4.2. Vyšetřování dýchacího systému	100
7.4.1. Definice a rozdělení	77	8.4.3. Biochemická sledování	100
7.4.2. Etiologie a patofyziologie	77	8.4.4. Hematologická sledování	100
7.4.3. Klinické příznaky	77	8.4.5. Mikrobiologická sledování	100
7.4.4. Rozdělení hemodynamicky závažných a maligních arytmií	78	8.5. Terapie šoku	100
7.4.5. Klinické vyšetření	78	8.5.1. Obecné poznámky	100
7.4.6. Terapie významných poruch srdečního rytmu	79	8.5.2. Dechová podpora	101
7.5. Plicní embolie	82	8.5.3. Oběhová podpora	101
7.5.1. Etiologie	82	8.5.4. Hematologická problematika	106
7.5.2. Stadia a projevy	83	8.5.5. Činnost ledvin	106
7.5.3. Anamnéza, klinické a laboratorní vyšetření	83	8.6. Multiorganové selhání	106
7.5.4. Terapie plicní embolie	85	8.6.1. Definice	106
7.5.5. Prognóza	85	8.6.2. Etiologie	107
7.6. Hypertenzní krize	85	8.6.3. Klinické příznaky	107
7.6.1. Definice	85	8.6.4. Terapie	108
7.6.2. Klinické příznaky	85	8.7. Doplnující terapie šoku a sepsy	108
7.6.3. Diferenciální diagnóza	86	8.8. Invazivní meningokoková onemocnění	108
7.6.4. Terapie emergentní krize	86	8.8.1. Etiologie a epidemiologie	108
7.6.5. Prognóza	86	8.8.2. Patogeneze a patofyziologie	108
7.7. Ruptura vřutě břišní aorty	87	8.8.3. Klinický obraz	108
		8.8.4. Komplikace	109
		8.8.5. Vyšetření	109
		8.8.6. Terapie	110
		8.8.7. Prevence	110
		8.8.8. Prognóza	110
		8.9. Anafylaktický šok	110
		8.9.1. Patogeneze	110
		8.9.2. Klinické příznaky	110
		8.9.3. Terapie	111

8. ŠOK, SEPSA, MULTIORGANOVÉ SELHÁNÍ

Pavel Ševčík, Petr Husa

9. NOZOKOMIÁLNÍ INFEKCE V INTENZIVNÍ MEDICÍNĚ

Pavel Ševčík, Alena Ševčíková

9.1. Definice pojmů a klasifikace nozokomiálních infekcí	114
9.2. Závažnost problematiky	114
9.3. Etiologie a patogenese	115
9.3.1. Normální flóra	115
9.3.2. Potenciálně patogenní mikroorganismy	115
9.3.3. Predisponující faktory pro vznik NI	115
9.3.4. Možnosti boje proti vzniku nozokomiálních infekcí – obecná opatření	116
9.4. Nozokomiální bronchopneumonie	116
9.4.1. Morbidita, mortalita, ekonomické souvislosti	116
9.4.2. Rizikové faktory, etiologie, patogenese	116
9.4.3. Diagnóza, definice	119
9.4.4. Terapie	120
9.4.5. Prevence	121
9.5. Infekce z intravaskulárních katétrů	123
9.5.1. Epidemiologie a patogenese	123
9.5.2. Diagnóza	124
9.5.3. Jednotlivé typy katétrů	124
9.5.4. Terapie	124
9.5.5. Prevence	125
9.6. Močové infekce	125
9.6.1. Epidemiologie a patogenese	125
9.6.2. Terapie	125
9.6.3. Prevence	126
9.7. Ranné infekce	126
9.7.1. Patogenese	126
9.7.2. Rizikové faktory	126
9.7.3. Prevence	126

10. GASTROENTEROLOGICKÁ PROBLEMATIKA V INTENZIVNÍ MEDICÍNĚ

Petr Dítě, Jan Wechsler, Ivo Novotný, Jan Lata, Miluše Hertlová, Vladimír Zbořil, Aleš Hep, Jiří Dolina, Petr Piskač, Pavel Ševčík

10.1. Akutní krvácení do GIT	130
10.1.1. Příčiny	130
10.1.2. Klinický obraz	130
10.1.3. Vyšetření	131
10.1.4. Terapie	131
10.2. Akutní pankreatitida	134
10.2.1. Definice onemocnění	134
10.2.2. Dělení akutní pankreatitidy	134
10.2.3. Etiologie	134
10.2.4. Patogenese	135
10.2.5. Klinická symptomatologie	135
10.2.6. Diagnóza	135
Laboratorní diagnóza	135
Morfologická diagnóza	136
Diferenciální diagnóza	136
10.2.7. Prognostická kritéria	136
10.2.8. Terapie	136
10.3. Akutní jaterní selhání	138
10.3.1. Definice	138
10.3.2. Etiologie	139
10.3.3. Klinické příznaky	139

10.3.4. Patogenese postižení CNS	139
10.3.5. Vyšetření	139
10.3.6. Specifická terapie	140
10.3.7. Terapie komplikací	140
10.3.8. Transplantace jater	141
10.3.9. Extrakorporální podpora – bioarteficiální játra	141
10.4. Hepatorenální syndrom	141
10.4.1. Definice	141
10.4.2. Patogenese	141
10.4.3. Klinický obraz a diagnóza	142
10.4.4. Prevence a terapie	142
10.4.5. Prognóza	142
10.5. Náhle příhody břísni	143
10.5.1. Definice	143
10.5.2. Klasifikace	143
10.5.3. Příznaky	143
10.5.4. Diagnostický postup při řešení NPB	143
10.5.5. Neúrazové náhle příhody břísni	144
10.5.6. Některé zvláštosti NPB u kriticky nemocných	150
10.6. Toxické megakolon	151
10.6.1. Definice pojmu a etiologie	151
10.6.2. Patomorfologie a patofyziologie	151
10.6.3. Klinický obraz	151
10.6.4. Diagnóza	152
10.6.5. Terapie toxického megakolon	153
10.6.6. Prognóza toxického megakolon	154
10.7. Syndrom střevní pseudoobstrukce	154
10.8. Perkutánní endoskopická gastrostomie	155

11. AKUTNÍ RENÁLNÍ SELHÁNÍ

Renata Pařízková

11.1. Definice a výskyt	158
11.2. Etiologie a patofyziologie	158
11.2.1. Prerenální ARF	158
11.2.2. Renální ARF	158
11.2.3. Postrenální ARF	159
11.3. Diagnóza	159
11.4. Komplikace	159
11.5. Prevence	160
11.6. Terapie	161
11.7. Eliminační metody	162
11.7.1. Indikace eliminačních technik	162
11.7.2. Používané techniky	163

12. HEMATOLOGICKÁ PROBLEMATIKA V INTENZIVNÍ MEDICÍNĚ

*Miroslav Penka, Alena Bulíková,
Ingrid Vášová, Igor Penka*

12.1. Febrilní neutropenie	168
12.2. Anémie	168
12.3. Hemolytický syndrom	169
12.4. Trombocytopenie	169
12.5. Mikroangiopatické hemolytické syndromy (MAHA)	170
12.6. Diseminovaná intravaskulární koagulace ..	170
12.6.1. Úvodní poznámky	170

15.2. Vyšetření	248	16.2. Cévní mozkové příhody	275
15.2.1. Anamnéza	248	16.2.1. Klasifikace a příčiny cévních mozkových příhod	275
15.2.2. Klinické vyšetření	248	16.2.2. Příznaky	277
15.2.3. Laboratorní sledování	248	16.2.3. Vyšetření	277
15.2.4. Indikace k přijetí na pracoviště intenzivní medicíny	249	16.2.4. Terapie	278
15.3. Obecné aspekty terapie otrav	249	16.2.5. Subarachnoidální krvácení	278
15.3.1. Podpůrná terapie	249	16.2.6. Arteriovenózní malformace	281
15.3.2. Prevence dalšího vstřebávání jedu	251	16.2.7. Prognóza CMP	281
15.3.3. Urychlení eliminace jedu	253	16.3. Záněty centrálního nervového systému	282
15.3.4. Specifická antidota	254	16.3.1. Definice a obecné poznámky	282
15.4. Prognóza otrav	255	16.3.2. Bakteriální meningitidy – klasifikace	282
15.5. Častější typy otrav	255	16.3.3. Serózní (aseptické) záněty CNS	285
15.5.1. Barbituráty	255	16.3.4. Mozkový absces	285
15.5.2. Benzodiazepiny	256	16.3.5. Subdurální empyém	285
15.5.3. Tricyklická antidepresíva (TCA)	256	16.4. Status epilepticus	286
15.5.4. Lithium	257	16.4.1. Definice a rozdělení	286
15.5.5. Inhibitory monoaminoxidázy (MAO)	257	16.4.2. Etiologie	286
15.5.6. Fenothiaziny	257	16.4.3. Patofyziologie	286
15.5.7. Paracetamol	258	16.4.4. Klinické příznaky a diagnóza	286
15.5.8. Salicyláty	258	16.4.5. Pomocná vyšetření	287
15.5.9. Opioidy	259	16.4.6. Terapie	287
15.5.10. Srdeční glykosidy	260	16.4.7. Prognóza	288
15.5.11. Beta-blokátory	261	16.5. Myasthenia gravis	288
15.5.12. Teofylin	261	16.5.1. Patogeneze	288
15.5.13. Perorální antidiabetika	261	16.5.2. Klinické příznaky	288
15.5.14. Železo	261	16.5.3. Vyšetření	288
15.5.15. Etanol	262	16.5.4. Terapie	289
15.5.16. Metanol	262	16.6. Akutní polyradikuloneuritida (sy Guillainův-Barrého)	290
15.5.17. Etylenglykol a ostatní glykoly	262	16.6.1. Patofyziologie	290
15.5.18. Kokain	263	16.6.2. Klinické příznaky	290
15.5.19. Amfetamin	264	16.6.3. Vyšetření	290
15.5.20. Extáze a metamfetamin	264	16.6.4. Terapie	291
15.5.21. Oxid uhelnatý	265	16.6.5. Prognóza	291
15.5.22. Paraquat	266	16.7. Polyneuropatie a myopatie kriticky nemocných	292
15.5.23. Inhibitory cholinesterázy – organofosfátové a karbamátové insekticidy	267	16.7.1. Abnormality nervosvalového aparátu u kriticky nemocných	292
15.5.24. Kyanidy	267	16.7.2. Polyneuropatie kriticky nemocných	292
15.5.25. Korozivní látky	268	16.7.3. Myopatie kriticky nemocných	292
15.5.26. Houby	268	16.8. Tetanus	293
15.5.27. Hadí a hmyzí jedy	269	16.8.1. Patofyziologie	293
		16.8.2. Klinické příznaky a vyšetření	293
		16.8.3. Terapie	294
		16.8.4. Prognóza	294
		16.9. Smrt mozku a dárcovství orgánů pro transplantaci účely	294
		16.9.1. Definice mozkové smrti a pojmů souvisejících	294
		16.9.2. Etiopatogeneze smrti mozku	295
		16.9.3. Patofyziologie a extrakraniální projev mozkové smrti	295
		16.9.4. Diagnostická kritéria mozkové smrti	296
		16.9.5. Péče o dárce orgánů	297
		16.9.6. Indikační kritéria pro dárcovství orgánů	298
		16.9.7. Odběr orgánů	299
		16.9.8. Právní aspekty a organizace dárcovského programu v ČR	299
16. NEUROLOGICKÁ PROBLEMATIKA V INTENZIVNÍ MEDICÍNĚ			
<i>Pavel Ševčík, Vladimír Smrčka, Milan Brázdil, Jiří Vitovec, Luděk Pluháček, Petr Husa, Vladimír Černý, Václav Zvoníček, Petr Němec, Jiří Podlaha</i>			
16.1. Poruchy vědomí	272		
16.1.1. Etiologie	272		
16.1.2. Rozdělení	272		
16.1.3. Počáteční vyšetření pacienta s poruchou vědomí	272		
16.1.4. Pomocná vyšetření	274		
16.1.5. Resuscitace komatózních nemocných	274		
16.1.6. Terapie	274		
16.1.7. Prognóza pacientů s poruchami vědomí	275		

17. NEODKLADNÉ SITUACE V PORODNICTVÍ Z PŮHELDU INTENZÍVNÍ MEDICÍNY

Pavel Ševčík, Aleš Roztočil

17.1.	Úvod	304
17.2.	Preekklampsie a eklampsie (pozdní gestózy)	304
17.2.1.	Definice	304
17.2.2.	Etiologie a patofyziologie	304
17.2.3.	Klinické příznaky	305
17.2.4.	Terapie	305

18. AKUTNÍ PROBLEMATIKA V ONKOLOGII

Jiří Vorlíček, Miroslav Tomiška

18.1.	Úvod	312
18.2.	Pleurální a perikardiální výpotek, maligní ascites	312
18.2.1.	Obecné poznámky	312
18.2.2.	Pleurální výpotek	312
18.2.3.	Perikardiální výpotek	313
18.2.4.	Maligní ascites	313
18.3.	Syndrom horní duté žíly	313
18.3.1.	Etiologie a příznaky	313
18.3.2.	Terapie syndromu horní duté žíly	313
18.4.	Nitrolební hypertenze	313
18.4.1.	Etiologie a příznaky	313
18.4.2.	Terapie nitrolební hypertenze	314
18.5.	Syndrom nádorového rozpadu (tumor lysis syndrome)	314
18.5.1.	Etiologie a příznaky	314
18.5.2.	Profylaxe a terapie syndromu nádorového rozpadu	314
18.6.	Syndrom sérové hyperviskozity	315
18.7.	Elektrolytové poruchy	315
18.7.1.	Hyperkalémie	315
18.7.2.	Hypokalémie	315
18.7.3.	Hyponatrémie	315
18.7.4.	Hypomagnezémie	315
18.7.5.	Hyperkalcémie	316
18.8.	Hyperurikémie	317
18.8.1.	Etiopatogeneze a příznaky	317
18.8.2.	Terapie	318
18.9.	Syndromy související s alogenní transplantací krevetvorných buněk	318
18.9.1.	Nemoc štetu proti hostiteli – graft versus host disease	318
18.9.2.	Venookluzivní choroba jater – veno-occlusive disease	318

19. METABOLISMUS A VÝŽIVA KRITICKY NEMOCNÝCH

Vladimír Šoška, Pavel Ševčík

19.1.	Vnitřní prostředí, poruchy vodního a iontového hospodářství	320
19.1.1.	Vnitřní prostředí	320
19.1.2.	Celková tělesná voda a poruchy její distribuce u kriticky nemocných	320

19.1.3.	Osmolalita a její poruchy u kriticky nemocných	322
19.1.4.	Natrium a poruchy jeho metabolismu u kriticky nemocných	324
19.1.5.	Kalium a poruchy jeho metabolismu u kriticky nemocných	326
19.1.6.	Chloridy a poruchy jejich metabolismu u kriticky nemocných	328
19.1.7.	Kalcium a poruchy jeho metabolismu u kriticky nemocných	329
19.1.8.	Magnézium a poruchy jeho metabolismu u kriticky nemocných	330
19.2.	Poruchy acidobazické rovnováhy	330
19.2.1.	Úvodní poznámky	330
19.2.2.	Reakce organismu na poruchy ABR	331
19.2.3.	Kompenzace poruch ABR	332
19.2.4.	Základní poruchy ABR u kriticky nemocných	333
19.2.5.	Kombinované poruchy ABR	337
19.2.6.	Vyšetřování ABR	338
19.3.	Enterální a parenterální výživa v kritických stavech	339
19.3.1.	Úvodní poznámky	339
19.3.2.	Energetická situace organismu v kritických stavech	339
19.3.3.	Parenterální výživa	340
19.3.4.	Enterální výživa	343
19.3.5.	Výživa u vybraných kritických stavů	345

20. AKUTNÍ STAVY V DIABETOLOGII A ENDOKRINOLOGII

Viera Žáčková, Věra Olšovská

20.1.	Akutní stavy v diabetologii	348
20.1.1.	Hypoglykemické kóma	348
20.1.2.	Hyperglykemické ketoacidotické kóma (diabetická ketoacidóza)	349
20.1.3.	Hyperglykemické hyperosmolární kóma (neketogenní)	350
20.1.4.	Laktátová acidóza	351
20.2.	Akutní stavy v endokrinologii	351
20.2.1.	Tyreotoxická krize	351
20.2.2.	Myxedémové kóma	352
20.2.3.	Akutní adrenokortikální krize (addisonská krize)	352
20.2.4.	Hypopituitární kóma	353
20.2.5.	Hyperkalceimická krize	354
20.2.6.	Feochromocytom	354

21. PEDIATRICKÁ PROBLEMATIKA V INTENZÍVNÍ MEDICÍNE

Michal Klimovič, Michal Fedora, Miroslav Šeda

21.1.	Respirační insuficience u dětí	358
21.1.1.	Laryngitís acuta	358
21.1.2.	Epiglottitís acuta	358
21.1.3.	Aspirace	359
21.1.4.	Tonutí, utonutí	360
21.1.5.	Akutní respirační selhání	360

21.1.6. Syndrom akutní respirační tísně – acute respiratory distress syndrome (ARDS)	361
21.1.7. Umělá plicní ventilace	362
21.2. Kardiiovaskulární problematika v dětské intenzivní medicíně	364
21.2.1. Fyziologické odlišnosti dětského věku	364
21.2.2. Srdceční selhání	365
21.2.3. Arytmie	366
21.2.4. Monitorování srdečního rytmu a hemodynamiky v dětské intenzivní péči	367
21.3. Centrální nervový systém v dětské intenzivní medicíně	367
21.3.1. Patofyziologické poznámky	367
21.3.2. Vyšetřování a monitorování CNS	368
21.3.3. Vybrané nozologické jednotky	370
21.4. Tabulky vybraných terapeutických a fyziologických údajů	373

22. PSYCHIATRICKÁ PROBLEMATIKA V INTENZIVNÍ MEDICÍNĚ

Eva Česková

22.1. Obecná část	376
22.1.1. Definice a šíře problému	376
22.1.2. Pravidla urgentního psychiatrického vyšetření	376
22.1.3. Syndromy vyskytující se nejčastěji v rámci psychiatrických akutních stavů	376
22.2. Speciální část	378
22.2.1. Nozologické jednotky vedoucí k manifestaci života ohrožujících syndromů	378
22.2.2. Afektivní poruchy	378
22.2.3. Schizofrenní porucha – akutní ataka	379
22.2.4. Úzkostné poruchy – panická porucha	379
22.2.5. Alkoholový odvykací stav – delirium tremens	379

23. NEODKLADNÁ RESUSCITACE

Karel Cvachovec

23.1. Úvod	382
23.1.1. Historie	382
23.1.2. Definice pojmů	382
23.2. Základní neodkladná resuscitace dospělých	382
23.2.1. Základní postup	383
23.2.2. Základní neodkladná resuscitace prováděná dvěma zachránci	384
23.2.3. Dušení	385
23.2.4. Přivolání pomoci	385
23.3. Rozšířená neodkladná resuscitace dospělých	386
23.3.1. Základní postup	386
23.3.2. Komorová fibrilace či komorová tachykardie bez pulsu na velkých tepnách	387
23.3.3. Asystolie či elektromechanická disociace	388
23.3.4. Poresuscitační péče	388
23.4. Automatizované zevní defibrilátory	389
23.5. Základní neodkladná resuscitace dětí	390
23.5.1. Základní postup	390
23.5.2. Obstrukce dýchacích cest v dětském věku ...	392
23.6. Rozšířená neodkladná resuscitace dětí	392
23.6.1. Základní postup	392
23.6.2. Asystolie či elektromechanická disociace	394
23.6.3. Komorová fibrilace či komorová tachykardie bez tepu na velkých tepnách	394
23.7. Resuscitace novorozence	394

24. PŘEHLED NEJČASTĚJI UŽÍVANÝCH FARMAK V INTENZIVNÍ MEDICÍNĚ

Vladimír Černý, Jiří Vitovec

25. NĚKOLIK RAD NA ZÁVĚR	407

Pavel Ševčík

VYBRANÉ ZAHRANIČNÍ KNIHY O INTENZIVNÍ MEDICÍNĚ

REJSTŘÍK	411